

P10_TA(2024)0009

Dramatyczna sytuacja więźniów politycznych na Białorusi

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 września 2024 r. w sprawie trudnej sytuacji więźniów politycznych na Białorusi (2024/2804(RSP))

(C/2024/7212)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje liczne rezolucje w sprawie Białorusi przyjęte od sierpnia 2020 r.,
- uwzględniając art. 150 ust. 5 i art. 136 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od czasu sfałszowanych wyborów prezydenckich z 9 sierpnia 2020 r. reżim Łukaszenki systematycznie represjonuje działaczy politycznych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, media, związki zawodowe oraz wszelkich dysydentów i ich obrońców, a także arbitralnie zatrzymał dziesiątki tysięcy osób;
- B. mając na uwadze, że Łukaszenka ogłosił, że w wyborach prezydenckich w 2025 r. będzie ubiegał się o siódmą kadencję;
- C. mając na uwadze, że wielu spośród 1 350 więźniów politycznych na Białorusi jest przetrzymywanych w warunkach zagrażających życiu, a kilkoro zmarło w więzieniu;
- 1. domaga się, by władze Białorusi natychmiast i bezwarunkowo uwolniły wszystkich więźniów politycznych i osoby arbitralnie zatrzymane;
- 2. wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją wielu więźniów politycznych, w tym Maryji Kalesnikawej, Siarhieja Cichanouskiego, Michałaja Statkiewicza, Alesia Bialackiego, Maksima Znaka, Wiktara Babaryki, Ihara Łosika, Paliny Szarendy-Panasiuk, Pawieła Siewiarynieca, Alaksandra Jaraszuka, Mikity Załataraua i Jany Pinczuk, z których wielu od miesięcy lub lat jest bezprawnie przetrzymywanych bez prawa kontaktu, boryka się z poważnymi problemami zdrowotnymi (np. Maryja Kalesnikawa i Andrzej Poczobut) oraz jest poddawanych izolacji, złemu traktowaniu i torturom;
- 3. ubolewa, że pomimo niedawnych wysiłków na rzecz uwolnienia więźniów politycznych i zachodnich obywateli w Rosji i na Białorusi nie udało się zwrócić wolności białoruskim więźniom politycznym; apeluje o wzmoczenie wysiłków na rzecz ich uwolnienia;
- 4. wzywa władze białoruskie do poszanowania praw człowieka osób zatrzymanych, do udzielania informacji na temat ich sytuacji, do zapewnienia im niezbędnej opieki medycznej oraz do umożliwienia dostępu do nich prawnikom, członkom rodzin i Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża;
- 5. ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich o wspieranie więźniów politycznych i ich rodzin poprzez domaganie się przy każdej okazji natychmiastowego uwolnienia więźniów, żądanie od ambasadorów reżimu, aby przedstawili dowód ich stanu i miejsca pobytu, upraszcznie procedury wydawania wiz i tymczasowych dokumentów tożsamości dla osób uciekających z Białorusi oraz zapewnianie tym osobom rehabilitacji oraz wsparcia praktycznego i finansowego;
- 6. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby rozszerzyły i zaostrzyły sankcje wobec osób i podmiotów odpowiedzialnych za represje na Białorusi;
- 7. wyraża zaniepokojenie przypadkami prześladowania na uchodźstwie, np. nadużywaniem nakazów aresztowania Interpolu w celu uzyskania ekstradycji przeciwników politycznych z państw spoza UE; wzywa Serbię do powstrzymania się od ekstradycji białoruskiego dziennikarza Andreja Hniota, a UE i państwa członkowskie do monitorowania jego sprawy; wyraża zaniepokojenie sytuacją 300 tys. Białorusinów, których od 2020 r. zmuszono do opuszczenia Białorusi i których ze względów politycznych prześladowa się za granicą;
- 8. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby podjęły działania na rzecz pociągnięcia reżimu Łukaszenki do odpowiedzialności za popełnione zbrodnie oraz aby stosowały zasadę jurysdykcji uniwersalnej;
- 9. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Republice Serbii, Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz przedstawicielom białoruskich sił demokratycznych, a także faktycznym władzom Republiki Białorusi.